



## **DỰ ÁN ĐẠI SỰ KÝ BIỂN ĐÔNG**

# **Bản Tin Biển Đông Số 33**

*Tuần từ 27/07 - 02/08/2020*

**Thực hiện: Nguyễn Nhật Minh, Đức Tâm, Trần Bình**

**Biên tập: Nguyễn Trịnh Đôn**

**Nguồn tư liệu: Nhóm South China Sea News**

8/2020

**Các cộng tác viên:** TS. Nguyễn Nhật Minh phụ trách phần tin tiếng Anh, tiếng Việt và tiếng Trung; Đức Tâm phụ trách theo dõi và tổng hợp thông tin thực địa qua bản đồ AIS. Trần Bình phụ trách mục Bình luận và Câu hỏi.

TS. Nguyễn Trịnh Đôn là thành viên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

**Dự án Đại Sự Ký Biển Đông – The South China Sea Chronicle Initiative (SCSCI)** là một dự án độc lập, phi lợi nhuận, phi chính trị với sứ mệnh xây dựng các biên niên sự kiện, tổng hợp và hệ thống hoá tư liệu, thông tin về các chủ đề quan trọng của tranh chấp Biển Đông theo tiêu chuẩn khoa học, đa chiều. Mục đích của Dự án nhằm góp phần cung cấp tư liệu và một bức tranh tổng thể và hệ thống về diễn tiến tranh chấp Biển Đông, giúp các nhà phân tích và hoạch định chính sách có thể hiểu được thực sự bản chất tranh chấp và có những đánh giá, giải pháp đúng đắn, đem lại công bằng và hoà bình, hướng tới an ninh và hợp tác bền vững trong khu vực.

Website: <https://dskbd.org/> | Email: [sukybiendong@gmail.com](mailto:sukybiendong@gmail.com)

Facebook: <https://www.facebook.com/daisukybiendong/>

Twitter: <https://twitter.com/TheSCSCI>

Bản tin có sự hợp tác với **nhóm South China Sea News**. Nhuận bút cho cộng tác viên và tư liệu cho bản tin được tài trợ bởi **quỹ tài chính chung của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông, được duy trì bởi nhiều nhà tài trợ**. Xem thông tin các nhà tài trợ tại <https://dskbd.org/nha-tai-tro/>.

*Các ấn phẩm của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông không nhất thiết thể hiện quan điểm của tất cả thành viên và cộng tác viên, hay các nhà tài trợ Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Bản quyền các ấn phẩm thuộc về các tác giả, dịch giả và Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Mọi sự sử dụng lại hay trích dẫn phải ghi rõ nguồn và dẫn link tới bài gốc trên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Sử dụng cho mục đích thương mại phải được sự đồng ý bằng văn bản của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.*

Tài khoản tài trợ cho Dự án Đại Sự Ký Biển Đông: Paypal: [sukybiendong@gmail.com](mailto:sukybiendong@gmail.com); Chuyển khoản: Hoàng Việt. Số tài khoản: 207503269. Ngân hàng ACB (Asia Commercial Bank).

## MỤC LỤC

|                                                                                                                                    |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>I- TÀU NGHIÊN CỨU/KHẢO SÁT TRUNG QUỐC VẪN TÍCH CỰC HOẠT ĐỘNG Ở BIỂN ĐÔNG</b>                                                    | <b>3</b>  |
| Hải Dương Địa Chất 4 & 12                                                                                                          | 3         |
| Hướng Dương Hồng 14                                                                                                                | 4         |
| Tàu nghiên cứu Thám Tác 2 và Hướng Dương Hồng 18                                                                                   | 5         |
| <b>II- CÂU CHUYỆN DẦU KHÍ</b>                                                                                                      | <b>7</b>  |
| Hải cảnh 5402 tiếp tục tiếp cận Lô 06.1 của Việt Nam                                                                               | 7         |
| Đại hội đại biểu Đảng bộ Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam lần thứ III, nhiệm kỳ 2020 - 2025                                      | 8         |
| Bình luận và câu hỏi: Bảo vệ chủ quyền để phát triển kinh tế hay dùng hoạt động kinh tế để bảo vệ chủ quyền?                       | 9         |
| Vấn đề chung                                                                                                                       | 9         |
| Vai trò của Hải quân, Cảnh sát biển, Kiểm ngư và Biên phòng đối với bảo vệ chủ quyền và đảm bảo an toàn cho các hoạt động kinh tế? | 10        |
| Năng lực công nghiệp quốc gia: yếu tố quan trọng đảm bảo giữ vững chủ quyền và quyền tự quyết                                      | 10        |
| <b>III- THAM VẤN MỸ - ÚC CẤP BỘ TRƯỞNG</b>                                                                                         | <b>11</b> |
| <b>IV- CHUYỂN ĐỘNG CHÍNH SÁCH ẨM ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG</b>                                                                    | <b>13</b> |
| Hợp tác an ninh Mỹ - Việt                                                                                                          | 13        |
| Mỹ rút 12.000 quân khỏi Đức - Nguyên nhân thật sự?                                                                                 | 14        |
| Chỉ huy lực lượng Hoa Kỳ tại Nhật Bản: Hoa Kỳ sẽ giúp Nhật đối phó với sự xâm nhập của tàu Trung Quốc                              | 15        |
| Bộ Ngoại giao Mỹ đề nghị tăng ngân sách hỗ trợ các nước trong khu vực                                                              | 15        |
| Tàu chiến Mỹ di chuyển cùng các đối tác và đồng minh                                                                               | 16        |

|                                                                                                               |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Quan chức Liên minh châu Âu kêu gọi hợp tác chống lại Trung Quốc                                              | 17        |
| Zack Cooper và Bonnie Glaser: Các bước cần làm để chống Trung Quốc bắt nạt nước khác trên Biển Đông           | 17        |
| Mark Montgomery và Eric Sayers: Đưa Trung Quốc thành ưu tiên rõ ràng trong Chiến lược Quốc phòng Quốc gia mới | 18        |
| <b>V- CHUYỂN ĐỘNG NGOẠI GIAO TRUNG QUỐC</b>                                                                   | <b>19</b> |
| Ban Đối ngoại Trung ương hai Đảng Cộng Sản Việt Nam - Trung Quốc họp trực tuyến                               | 19        |
| Đại sứ Trung Quốc tại Mỹ kêu gọi thiết lập lại quan hệ Mỹ - Trung Quốc                                        | 19        |
| Đại sứ Trung Quốc tại Anh: Quan hệ Trung - Mỹ chưa vượt qua điểm không thể quay trở lại                       | 20        |
| Cựu Trung tá Hải quân Trung Quốc: Đảng Cộng sản Trung Quốc sẽ sụp đổ nếu chiến tranh xảy ra ở Biển Đông       | 20        |
| Chris Buckley: Những lý thuyết gia đứng đằng sau chính sách cứng rắn của Tập Cận Bình                         | 21        |
| Richard McGregor: Phe cứng rắn ở Bắc Kinh phản đối ngoại giao "chiến lang" của Tập Cận Bình                   | 21        |
| <b>VI- QUAN HỆ MỸ - TRUNG</b>                                                                                 | <b>22</b> |
| Thủ tướng Singapore: Quan hệ Hoa Kỳ - Trung Quốc đang ở mức độ “rất nguy hiểm”                                | 22        |
| Francesco Sisci: Pompeo và chủ nghĩa Mao                                                                      | 22        |
| Dan Coats: Khái niệm “Chiến tranh lạnh” giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc là một quan niệm sai lầm nguy hiểm          | 23        |
| Mira Rapp-Hooper: Cạnh tranh với Trung Quốc? Hoa Kỳ đang tự mình làm suy yếu những vũ khí của chính mình      | 24        |
| Patrick Tyrrell: Phương Tây có thể làm gì để đối phó với Trung Quốc?                                          | 24        |
| <b>VII- NGHIÊN CỨU/BÁO CÁO CHUYÊN SÂU</b>                                                                     | <b>24</b> |
| Andrew Scobell et al. (2020) China's grand strategy: Trends, trajectories, and long-term competition          | 24        |
| Amy Searight (2020) Countering China's influence activities - Lessons from Australia                          | 25        |

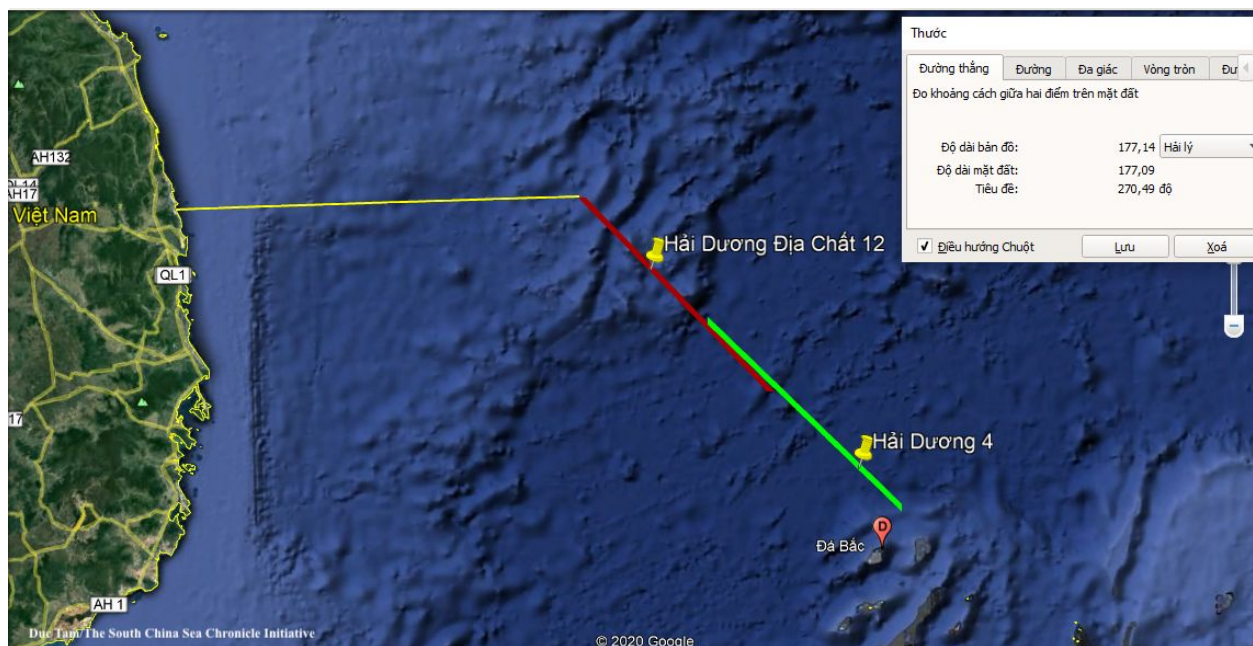


## I- TÀU NGHIÊN CỨU/KHẢO SÁT TRUNG QUỐC VẪN TÍCH CỰC HOẠT ĐỘNG Ở BIỂN ĐÔNG

Những tàu khảo sát/nghiên cứu đã được Trung Quốc triển khai từ nhiều tuần trước (xem các bản tin trước) vẫn đang tiếp tục hiện diện ở Biển Đông.

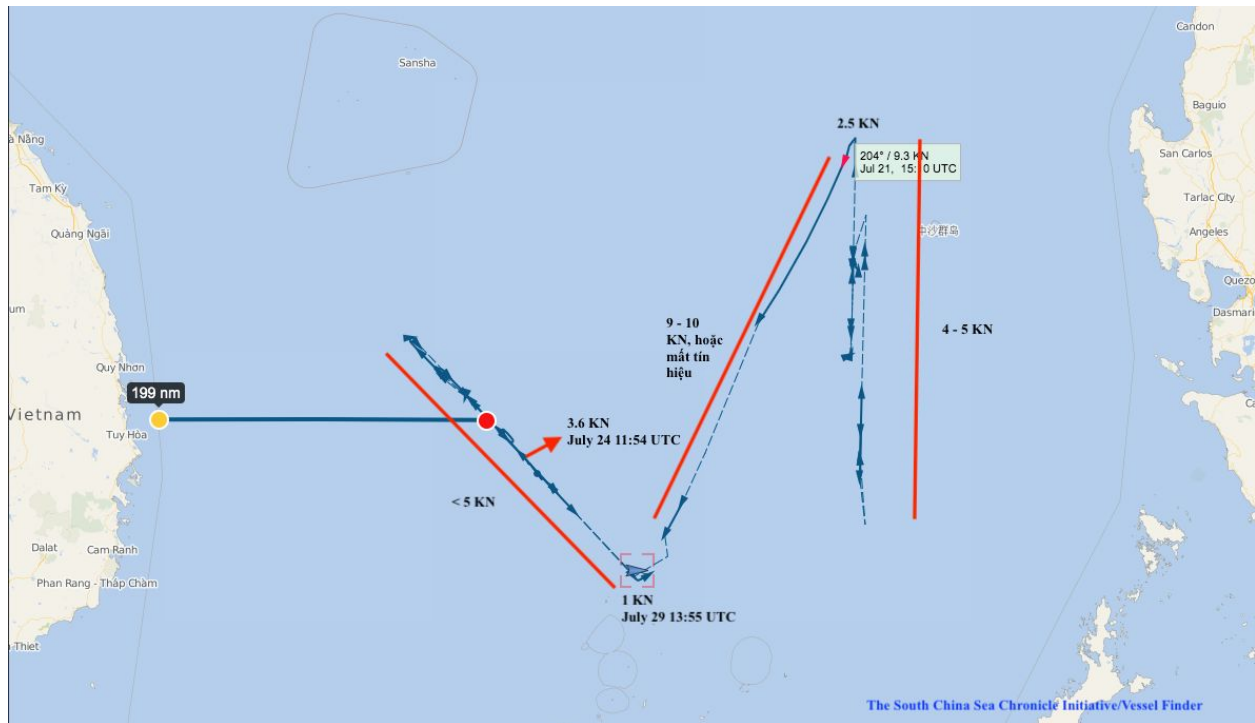
### Hải Dương Địa Chất 4 & 12

Hải Dương Địa Chất 4 và Hải Dương Địa Chất 12 dường như đang thực hiện chung một kế hoạch khảo sát. Qua dữ liệu hệ thống nhận dạng tự động (AIS) vệ tinh, Hải Dương 4 khảo sát tại vùng biển từ phía đông bắc Đá Bắc, quần đảo Trường Sa đến vùng biển ngoài khơi tỉnh Bình Định, vị trí gần nhất đến bờ biển Việt Nam khoảng 220 hải lý. Trong khi đó Hải Dương Địa Chất 12 hoạt động nối tiếp từ vị trí của Hải Dương 4 đến khu vực cách bờ biển Quảng Ngãi khoảng 175 hải lý. Hành trình của Hải Dương Địa Chất 4 và Hải Dương Địa Chất 12 nằm trên 1 trục gần như thẳng có độ dài khoảng gần 200 hải lý. Theo thông tin từ *Vessel Finder*, Hải Dương Địa Chất 12 đang kéo theo cáp dài 5 hải lý (không rõ bao nhiêu sợi).



Trục di chuyển của Hải Dương Địa Chất 4 và Hải Dương Địa Chất 12 trong thời gian khảo sát kéo dài từ vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam ra quần đảo Trường Sa. Ảnh: Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

Theo dõi toàn bộ hành trình của Hải Dương Địa Chất 12 từ ngày tàu bắt đầu được triển khai xuống Biển Đông, có thể thấy tàu đang nhắm cùng một lúc 2 đích, đầu tiên ở vùng đặc quyền kinh tế của Philippines, sau đó chuyển sang phía Việt Nam.

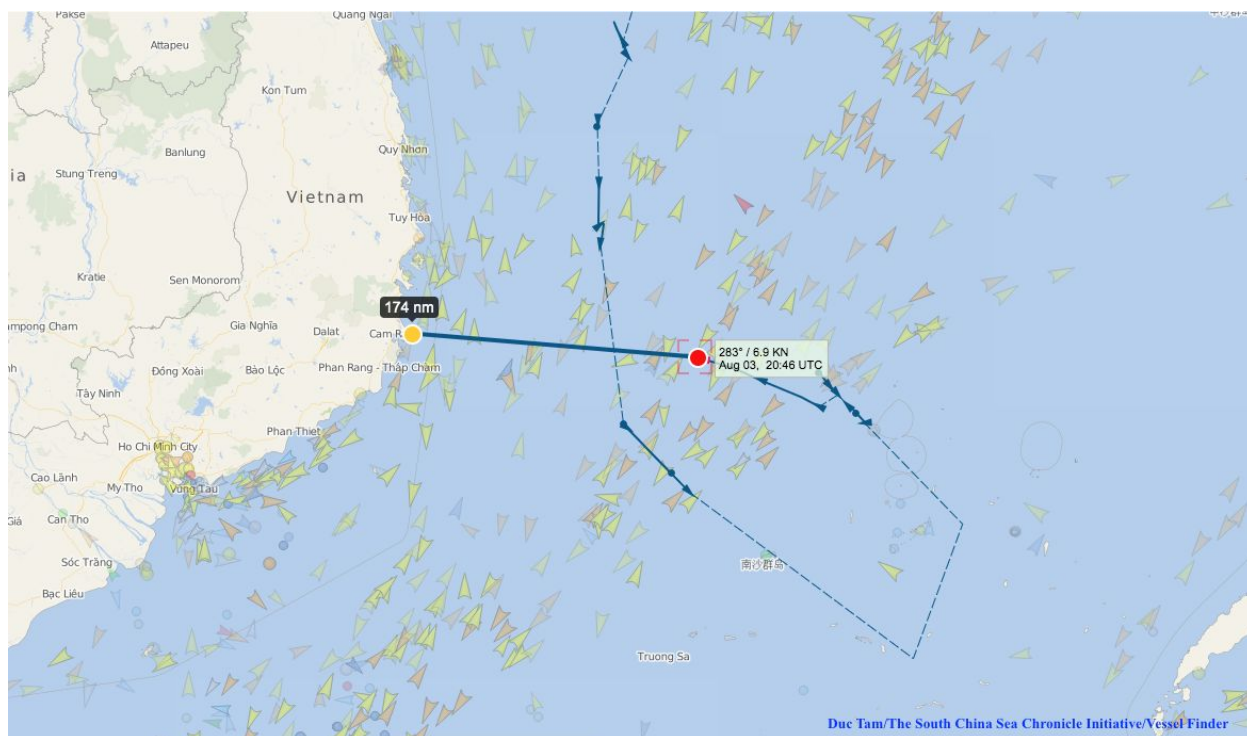


Sơ đồ hoạt động của Hải Dương Địa Chất 12 từ ngày 15 - 29/7/2020. Ảnh: Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Vessel Finder.

Sáng 30/7, Hải Dương Địa Chất 4 đã rời khu vực khảo sát về neo tại Vành Khăn. Đến sáng 31/7, Hải Dương Địa Chất 12 cũng di chuyển hướng về Vành Khăn. Có thể 2 tàu kết thúc kế hoạch khảo sát cũ về tiếp nhiên liệu, thực phẩm chuẩn bị cho các đợt hoạt động tiếp theo. Hiện không bắt được tín hiệu AIS từ tàu Hải Dương Địa Chất 12 từ ngày 31/7, có thể tàu đã tắt AIS.

### Hướng Dương Hồng 14

Hướng Dương Hồng 14 sau khi di chuyển qua vùng biển các tỉnh miền Trung Việt Nam ở khoảng cách hơn 100 hải lý đã di chuyển xuống khu vực đá Chữ Thập vào rạng sáng ngày 28/7 sau đó tiếp tục di chuyển qua các điểm đảo, bãi, đá tại quần đảo Trường Sa về phía tây. Trong suốt chặng đường này, Hướng Dương Hồng 14 duy trì tốc độ hơn 10 hải lý/giờ. Ứng dụng theo dõi hàng hải mất tín hiệu AIS của tàu từ ngày 30/7 cho tới chiều 3/8 thì thấy trở lại, tàu đang di chuyển hướng về vùng biển Việt Nam. Sáng sớm ngày 4/8, tàu đã di chuyển vào trong vùng đặc quyền kinh tế Việt Nam với vận tốc chỉ 6 hải lý/giờ.



Sơ đồ hành trình của Hường Dương Hồng 14. Sáng ngày 4/8, tàu đang ở trong vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam với vận tốc chỉ 6 hải lý/giờ. Ảnh: Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Vessel Finder.

### Tàu nghiên cứu Thám Tác 2 và Hường Dương Hồng 18

Ngày 26/7, tàu khảo sát Thám Tác 2 (Tan Suo Er Hao) kết thúc đợt hoạt động tại phía đông nam quần đảo Hoàng Sa và di chuyển về Tam Á. Đến ngày 31/7, tàu rời Tam Á di chuyển xuống khu vực giữa Biển Đông hướng về vùng biển Philippines. Sáng 2/8, tàu bắt đầu khảo sát tại khu vực phía bắc quần đảo Trường Sa, cách bờ biển Philippines khoảng 240 hải lý, cách Song Tử Tây, quần đảo Trường Sa khoảng 130 hải lý. Hành trình khảo sát tính đến sáng 3/8 khoảng 20 hải lý với tốc độ dưới 2 hải lý/giờ.



Sơ đồ hành trình của Tàu nghiên cứu Thám Tác 2 cho tới ngày 3/8/2020. Ảnh: Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Vessel Finder.

Tàu Hướng Dương Hồng 18 đã trở về cảng Tam Á, kết thúc hải trình ở Biển Đông.



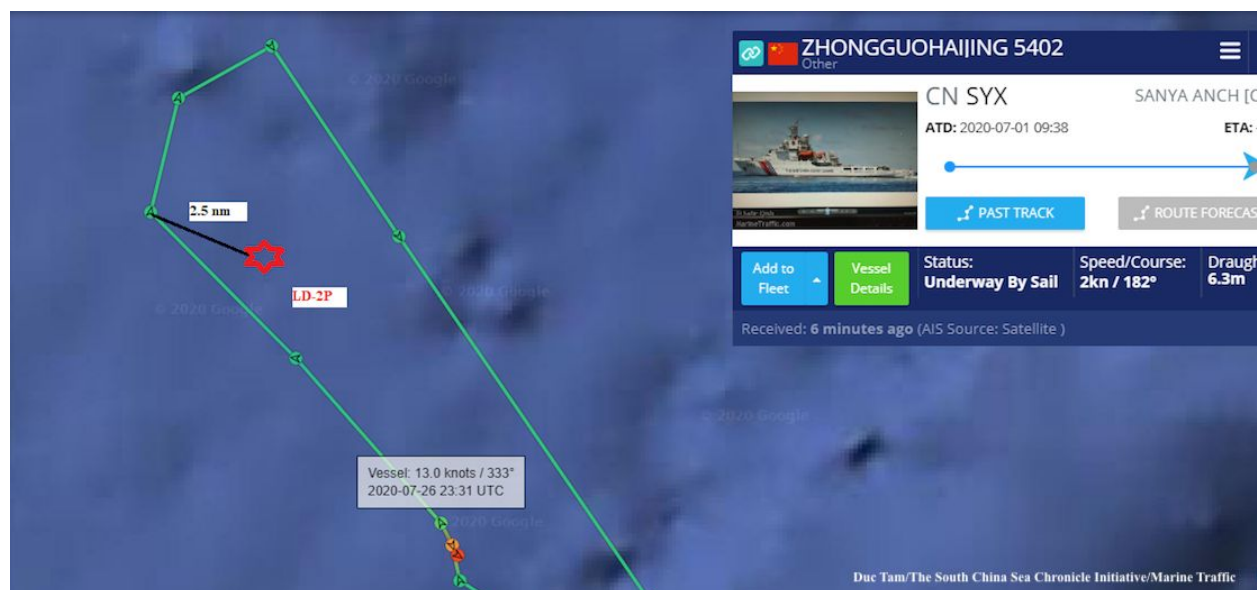
Đặc điểm chung của các đợt di chuyển của các tàu nghiên cứu lần này là phạm vi di chuyển khá rộng, bao xung quanh Biển Đông (ví dụ tàu Thầm Quát) hay một vùng rộng lớn từ vùng đặc quyền kinh tế các nước ra quần đảo Trường Sa.

## II- CÂU CHUYỆN DẦU KHÍ

### Hải cảnh 5402 tiếp tục tiếp cận Lô 06.1 của Việt Nam

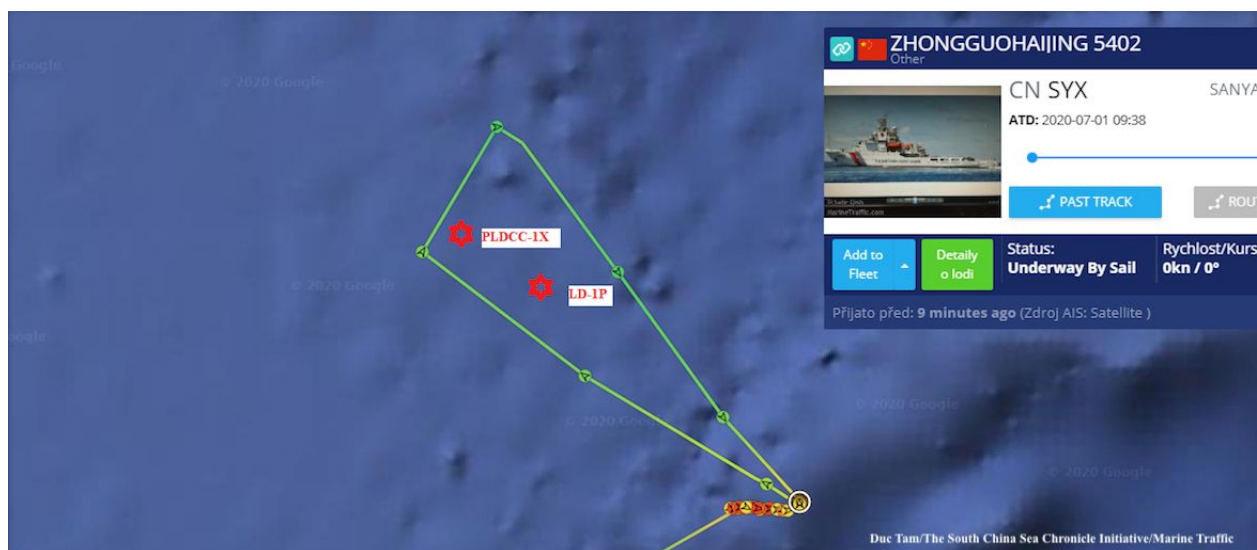
Trong tuần, Hải cảnh 5402 thực hiện 2 lần tiếp cận các giếng khí của Việt Nam tại lô 06.1 vào các ngày 27 và 30/7. Cụ thể:

Sáng 27/7, Hải cảnh 5402 bắt đầu khởi hành từ khoảng 5h sáng và kết thúc khoảng 11h trưa cùng ngày với tốc độ duy trì từ 13 đến 15 hải lý/giờ; khoảng cách gần nhất đến giếng LD-1P thuộc mỏ Lan Đỏ trong khoảng hơn 1 hải lý.



Đường đi của Hải cảnh 5402 sáng 27/7/2020. Ảnh: Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic.

Sáng 30/7, Hải cảnh 5402 tiếp tục di chuyển gần lô 06.1. Cũng như những lần trước, lần áp sát thứ 10 bắt đầu từ 5h sáng và kết thúc vào 12h trưa cùng ngày với tốc độ duy trì từ 12 đến 13 hải lý/giờ. Khoảng cách đến giếng LD-1P khoảng hơn 3 hải lý, khoảng cách tới giếng PLDCC-1X (nơi giàn khoan Hakuryu 5 đã khoan thăm dò năm 2019) khoảng 1 hải lý.



Đường đi của Hải cảnh 5402 sáng 30/7/2020. Ảnh: Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic.

### **Đại hội đại biểu Đảng bộ Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam lần thứ III, nhiệm kỳ 2020 - 2025**

Trong bối cảnh mới của thế giới với nguy cơ khủng hoảng kinh tế toàn cầu do dịch bệnh COVID-19, tình hình Biển Đông vẫn còn nhiều bất ổn và đứng trước thách thức, nguy cơ lớn, Tập đoàn đặt ra mục tiêu: xây dựng Đảng bộ vững mạnh toàn diện, phát triển Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam giữ vai trò nòng cốt, chủ lực, đầu tàu, có tiềm lực mạnh về tài chính và trình độ khoa học công nghệ tiên tiến; có sức cạnh tranh cao, thực hiện thắng lợi Chiến lược phát triển ngành Dầu khí. Tập đoàn sẽ tập trung phát triển các lĩnh vực sản xuất, kinh doanh chính: tìm kiếm, thăm dò và khai thác dầu khí, công nghiệp khí, chế biến dầu khí, công nghiệp điện và năng lượng tái tạo, dịch vụ kỹ thuật dầu khí chất lượng cao. Tập đoàn cũng sẽ bảo toàn và phát triển nguồn vốn; gắn hoạt động sản xuất, kinh doanh với bảo vệ môi trường và an ninh quốc phòng, bảo vệ chủ quyền quốc gia trên biển.

Xem thêm:

Dân Việt ngày 3/8/2020: [Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam: Mục tiêu lớn cần giải pháp đúng](#)

## **Bình luận và câu hỏi: Bảo vệ chủ quyền để phát triển kinh tế hay dùng hoạt động kinh tế để bảo vệ chủ quyền?**

Sự kiện tàu Hải cảnh 5402 vẫn liên tục có những lượt tiếp cận lô khí 06.1, rất gần các giếng khí và giàn khoan đang được khai thác một lần nữa lại gợi lên câu hỏi về mối quan hệ giữa bảo vệ chủ quyền và phát triển kinh tế, việc hợp tác với các đối tác nước ngoài trong khai thác dầu khí.

Chuyên mục “Bình luận và câu hỏi” tuần này đặt ra một số vấn đề và câu hỏi để chúng ta cùng suy nghĩ và trao đổi.

### ***Vấn đề chung***

Theo người viết, cần phải coi bảo vệ chủ quyền để tạo môi trường phát triển kinh tế. Không thể lập luận ngược lại là dùng các hoạt động kinh tế để bảo vệ chủ quyền. Vai trò của nhà nước là được ủy thác để thực hiện các nhiệm vụ chung của quốc gia, là bảo đảm an ninh và môi trường phát triển. Các hoạt động kinh tế đã có nghĩa vụ nộp thuế để duy trì hoạt động nhà nước trong đó có an ninh và quốc phòng có nghĩa vụ tạo môi trường thuận lợi cho các hoạt động kinh tế của các nhân tố trong xã hội (kể cả các doanh nghiệp nhà nước) bên cạnh đảm bảo toàn vẹn lãnh thổ và chủ quyền quốc gia. Trong thời bình, không thể đẩy trách nhiệm này lên các nhân tố xã hội thêm một lần nữa. Họ không thể vừa đóng góp nguồn lực (tài chính) cho đảm bảo an ninh, vừa phải đóng góp sức lực cho bảo vệ an ninh.

Với các dự án kinh tế trên lãnh thổ Việt Nam, hoặc trong vùng đặc quyền kinh tế, Việt Nam phải có nghĩa vụ cung cấp môi trường an toàn, an ninh. Không thể hy vọng vào việc các quốc gia bên ngoài khi có doanh nghiệp tham gia kinh doanh tại Việt Nam sẽ can thiệp bảo vệ chủ quyền cho Việt Nam. Nếu có, các quốc gia bên ngoài chỉ có thể gây sức ép ngoại giao mà không thể can thiệp nếu không có thỏa thuận rõ ràng thông qua hiệp định với chính phủ Việt Nam về việc này. Nhất là khi các doanh nghiệp nước ngoài là công ty đại chúng (vốn trôi nổi trên thị trường chứng khoán) thì không thể hy vọng các quốc gia bên ngoài can thiệp khi Việt Nam đối mặt với đe dọa.

Cần phải thừa nhận rằng đó là một rủi ro của môi trường kinh doanh tại Việt Nam. Điều này khiến chi phí tăng lên và mức độ hấp dẫn của Việt Nam giảm đi.

***Vai trò của Hải quân, Cảnh sát biển, Kiểm ngư và Biên phòng đối với bảo vệ chủ quyền và đảm bảo an toàn cho các hoạt động kinh tế?***

1. Nhiệm vụ của các lực lượng vũ trang và bảo vệ pháp luật là tạo môi trường an toàn, độc lập với các hoạt động kinh tế?
2. Các hoạt động kinh tế có phải báo trước để yêu cầu được bảo vệ? Trong trường hợp đó có “phí bảo vệ” hay không?

***Năng lực công nghiệp quốc gia: yếu tố quan trọng đảm bảo giữ vững chủ quyền và quyền tự quyết***

1. Khi thiết kế một nền kinh tế mở, ưu đãi doanh nghiệp nước ngoài (doanh nghiệp có vốn đầu tư trực tiếp FDI, hoặc liên doanh) thì làm sao tạo ra được hệ thống doanh nghiệp nội địa có sức cạnh tranh trên thị trường quốc tế?
2. Năng lực công nghiệp quốc gia đảm bảo tính tự chủ, không phụ thuộc và tính chủ động trong quan hệ quốc tế. Năng lực ấy, nếu không có sẵn (như trường hợp Việt Nam hiện tại) thì làm thế nào để hấp thụ từ bên ngoài (không phải là đi ăn cắp), nội địa hóa được (hiểu được quy trình thiết kế và lựa chọn thiết kế, các giới hạn kỹ thuật) và lan tỏa nó (không chỉ giới hạn ở một vài cơ sở mà trở thành trình độ chung của nền công nghiệp). Ba bước này là bắt buộc nếu muốn trở nên một quốc gia “công nghiệp hóa, hiện đại hóa”. Chiến lược của Việt Nam là gì khi trong các văn bản chưa thấy đề cập đến các nội dung này?
3. Việt Nam có lẽ vẫn đang là quốc gia tiêu thụ công nghệ, nghĩa là mua sản phẩm công nghệ về để khai thác thương mại tại chỗ (rất ít cho xuất khẩu). Việc này chỉ khiến tài chính quốc gia chịu thêm nhiều gánh nặng cả trong hiện tại và tương lai trong khi không thể tạo ra năng lực quốc gia để cạnh tranh trên thế giới và đem lại lợi ích kinh tế và chính trị quốc tế. Ngoài gánh nặng tài chính thì sự phụ thuộc vào nguồn cung nước ngoài cho các vấn đề thiết yếu sẽ tạo ra sự phụ thuộc về chính trị của Việt Nam.

Tất cả các nước phát triển nhanh, từ Pháp, (Tây) Đức, Nhật, tiếp theo là Hàn Quốc, Đài Loan và hiện nay là Trung Quốc đều sử dụng thị trường nội địa, đặc biệt là thị trường công (chính phủ hoặc các doanh nghiệp nhà nước đặt hàng), làm đòn bẩy xây dựng các doanh nghiệp có năng lực cạnh tranh quốc tế.<sup>1</sup> Chỉ có như vậy mới làm đất nước phát

---

<sup>1</sup> Xem thêm Neil Savage, “How Germany is winning at turning its research to commercial application,” Nature ngày 27/3/2019: <https://www.nature.com/articles/d41586-019-00911-6>

triển. Nếu chỉ tiêu thụ sản phẩm công nghệ thì tuy có thể tạo ra vẻ hào nhoáng bên ngoài nhưng bên trong sẽ không có nội lực, chưa nói đến chinh phục thị trường quốc tế mà ngay cả thị trường trong nước cũng mất về tay các công ty nước ngoài. Điều đó sẽ dẫn đến phụ thuộc về chính trị.

4. Riêng về công nghiệp quốc phòng và công nghiệp lưỡng dụng, Việt Nam cần xác định đây có phải là một thị trường hay không (dù chính phủ Việt Nam đã tự tạo ra một thị trường với chi phí hơn 10 tỉ USD/năm hiện tại và tốc độ tăng trưởng đều không dưới 2%/năm). Việt Nam có tham gia thị trường ASEAN hay thế giới không? Ngoài lý do lịch sử để lại, tại sao lại gần với Nga - vốn theo 1 tiêu chuẩn riêng biệt và không tương thích với hầu hết các hệ thống của các nước “bạn bè” của Việt Nam là ASEAN, Nhật, Hàn Quốc, Úc, châu Âu? Ngay cả khi gần bó với Nga, Việt Nam có đặt điều kiện “có đi có lại” (offset) với Nga trong khi với hệ thống Mỹ và phương Tây, “có đi có lại” là điều hiển nhiên, từ 30% đến thậm chí 100% hợp đồng (nghĩa là một tỉ lệ % lớn của các hợp đồng mua bán vũ khí cần được nước bán hàng đầu tư lại cho nước mua hàng để phát triển công nghiệp nước mua hàng. Ví dụ nước bán hàng phải mua lại trang bị quốc phòng, đầu tư phát triển nhà máy, đặt hàng nghiên cứu phát triển, vv... ở mức không dưới  $\frac{1}{3}$  giá trị hợp đồng.)

Trên đây là một số suy nghĩ và câu hỏi của người viết trong quá trình đi tìm câu trả lời cho câu hỏi làm sao Việt Nam có thể bảo vệ quyền chủ quyền, quyền tự quyết trên vùng biển của mình và kháng cự lại được các áp lực chính trị từ bên ngoài. Những suy nghĩ, câu hỏi trên có thể chưa bao quát được hết các vấn đề cần nhận diện và sẽ cần thêm nhiều cuộc tranh luận, và chúng tôi hy vọng sẽ nhận được thêm ý kiến trao đổi từ những ai đang nghiên cứu, đang trăn trở với cùng câu hỏi. Mọi tranh luận và phản biện xin gửi về [sukybiendong@gmail.com](mailto:sukybiendong@gmail.com).

### **III- THAM VẤN MỸ - ÚC CẤP BỘ TRƯỞNG**

Ngày 28/7/2020, Bộ trưởng Ngoại giao và Bộ trưởng Quốc phòng hai nước Úc và Hoa Kỳ đã có cuộc họp tham vấn cấp Bộ trưởng lần thứ 30 (AUSMIN 2020) tại Washington.

Bản tuyên bố chung cho thấy trong phần lớn thời gian cuộc họp xoay quanh những vấn đề ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Hai bên nhấn mạnh khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương là trọng tâm của Liên minh Úc - Mỹ. Hoa Kỳ và Úc đang sát cánh cùng nhau và cùng với các đối tác ASEAN, Ấn Độ, Nhật Bản, Hàn Quốc và nhóm Five Eyes (liên minh tình báo giữa

Úc, Canada, New Zealand, Anh và Mỹ từ thập niên 1940), để củng cố cấu trúc liên kết của quan hệ đối tác và liên minh nhằm duy trì khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương an toàn, thịnh vượng, dựa trên pháp luật.

Bên cạnh lên án Trung Quốc về vấn đề Hồng Kông, một lần nữa tái khẳng định lập trường ở Biển Đông mà hai bên đã đưa ra trong những tuyên bố riêng rẽ trước đó (xem Bản tin Biển Đông số 32), bản tuyên bố chung dành riêng một đoạn khẳng định tầm quan trọng của Đài Loan ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, bày tỏ ủng hộ Đài Loan tham gia vào các tổ chức quốc tế với tư cách thành viên hoặc quan sát.

Bản tuyên bố cho biết, Úc và Mỹ đã thiết lập một khuôn khổ hợp tác quốc phòng tối mật để chống lại sự hung hăng của quân đội Trung Quốc, và đưa thành phố Darwin (Bắc Úc) trở thành trung tâm của các kế hoạch quân sự trong tương lai với một kho dự trữ nhiên liệu chiến lược mới cho thành phố. Khung quốc phòng tối mật này sẽ tạo ra một nhóm song phương mới để phối hợp các quyết định về hoạt động chung và triển khai phản ứng và nhân sự trên khắp Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương nhằm mục đích thúc đẩy sự duy trì an toàn và ổn định trong khu vực, ngăn chặn các hành vi cường chế và sử dụng vũ lực.

Trong cuộc họp báo sau đó, khi được hỏi liệu có phải Mỹ hối thúc Úc thực hiện các chiến dịch tự do hải hành vào gần các đảo ở Biển Đông hơn so với trước đây và Úc có sẽ làm theo yêu cầu đó, Bộ trưởng Quốc phòng Úc thừa nhận vấn đề tăng cường tự do hải hành đã được đặt ra trong cuộc họp, và bà chỉ nói rằng Úc vẫn nhất quán trong cách tiếp cận và sẽ tiếp tục hải hành phù hợp với luật pháp quốc tế.

“Các vấn đề chiến lược, và các giá trị và mục tiêu chiến lược của chúng ta vẫn rất tương đồng với Hoa Kỳ, nhưng không hoàn toàn giống vậy, và nên như vậy,” Bộ trưởng Quốc phòng Úc Reynolds nói với Đài Phát thanh truyền hình Úc (ABC) khi đề cập đến chính sách của Úc đối với Trung Quốc. Bà cho biết Úc có chính sách riêng đối với Trung Quốc và điều này đã được làm rõ trong cuộc họp song phương AUSMIN.

Trong một bình luận, học giả Peter Jennings, Giám đốc điều hành Viện Chính sách Chiến lược Úc và là một cựu quan chức trong Bộ Quốc phòng Úc, nhận xét tuyên bố chung Mỹ - Úc lần này đã đảo ngược mô hình quá khứ khi đưa ra một danh sách dài các biện pháp thực tế. Các tuyên bố chung của các cuộc tham vấn AUSMIN trước đây thường chứa nhiều trang dài bàn luận về tình hình thế giới nhưng lại ít nói về các hành động cụ thể của Mỹ và Úc.

Còn Lindsey Ford và Ashley Townshend cho rằng Úc đã sẵn sàng chia sẻ phần lớn hơn gánh nặng an ninh Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, nhưng nước này sẽ làm vậy theo những điều khoản riêng.

Xem thêm:

U.S. Department of State ngày 28/7/2020: [Joint Statement on Australia-U.S. Ministerial Consultations \(AUSMIN\) 2020](#)

U.S. Department of State ngày 28/7/2020: [Secretary Michael R. Pompeo at a Press Availability With Secretary of Defense Mark Esper, Australian Foreign Minister Marise Payne, and Australian Defence Minister Linda Reynolds](#)

The Guardian ngày 29/7/2020: [Australia to step up South China Sea defence cooperation with US – but won't commit to patrols](#)

The Australian ngày 30/7/2020: [AUSMIN talks: Secret defence plan with US to counter China; Darwin to get strategic fuel reserve](#). Bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

The Strategist ngày 30/7/2020: [US–Australia talks: relationship returns to ‘normal’](#)

Brookings ngày 4/8/2020: [In annual meeting, a new direction for US-Australia alliance](#)

#### **IV- CHUYỂN ĐỘNG CHÍNH SÁCH AN ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG**

##### **Hợp tác an ninh Mỹ - Việt**

Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ vừa mới công bố một bảng số liệu về hợp tác an ninh giữa Mỹ và Việt Nam. Quan hệ đối tác an ninh hai nước dựa trên cam kết chung về tăng cường hợp tác quốc phòng và chia sẻ quyết tâm giải quyết các thách thức an ninh khu vực.

Bảng số liệu cho biết:

- Từ năm tài khoá 2015–2019: thông qua chương trình mua bán trực tiếp (direct commercial sales: bên mua liên hệ trực tiếp với doanh nghiệp sản xuất để đặt hàng), Mỹ xuất qua Việt Nam 52,86 triệu USD thiết bị quân sự. Top 3 gồm các thiết bị kiểm soát dẫn đường, laser, hình ảnh, dẫn đường; các thiết bị điện tử quân sự; động cơ turbine khí và các thiết bị liên quan.
- Từ năm tài khoá 2016–2019: thông qua chương trình tài chính quân sự nước ngoài (FMF/Foreign Military Financing: chương trình hỗ trợ tài chính thông qua các khoản vay hay

viện trợ để chính quyền nước khác mua khí tài của Mỹ), Bộ Ngoại giao Mỹ hỗ trợ VN khoảng 150 triệu USD để: (1) tiếp nhận hai tàu cảnh sát biển và các tàu Metal Shark (58 triệu); (2) Tăng cường năng lực nhận thức khu vực trên biển (maritime domain awareness) trong đó có huấn luyện vận hành máy bay tuần thám, hỗ trợ vận hành thiết bị bay không người lái (UAS), đài radar ven biển, các chương trình huấn luyện khác (5 triệu); (3) hỗ trợ năng lực nhận thức khu vực trên biển thông qua Sáng kiến an ninh biển Đông Nam Á (SEA Maritime Security Initiative) của FMF (20 triệu).

- Từ năm tài khoá 2016–2019: hỗ trợ thêm 10 triệu USD thông qua Sáng kiến an ninh biển Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương (Indo-Pacific Maritime Security Initiative), tiếp tục tăng cường năng lực nhận thức khu vực trên biển.

Xem thêm:

U.S. Department of State ngày 27/7/2020: [Fact Sheet: U.S. Security Cooperation With Vietnam](#)

### **Mỹ rút 12.000 quân khỏi Đức - Nguyên nhân thật sự?**

Bộ Quốc phòng Mỹ nói việc rút quân này là nhằm phân bổ lại để đối phó với các thách thức đến từ Nga và Trung Quốc. Nhưng Tổng thống Mỹ Trump thì nói việc rút quân này là do Đức không chịu chi trả chi phí cho việc Mỹ bảo vệ họ.

Dự kiến 6.400 binh sỹ trong số này sẽ trở lại Mỹ, và 5.400 người sẽ di chuyển tới những khu vực khác ở châu Âu. Số binh sỹ trở lại Mỹ có thể sẽ được gọi trở lại triển khai luân phiên ở châu Âu. Trụ sở Bộ Tư lệnh châu Âu của Hoa Kỳ cũng sẽ chuyển từ Stuttgart của Đức tới Bỉ, gần với trụ sở Bộ tư lệnh tối cao các lực lượng đồng minh Châu Âu của NATO ở Mons. Trụ sở của lực lượng đặc nhiệm Mỹ ở châu Âu cũng sẽ được chuyển tới đó. Còn các máy bay chiến đấu F-16 của Không quân Hoa Kỳ cũng sẽ được chuyển tới căn cứ không quân Hoa Kỳ tại Aviano, Ý.

Xem thêm:

Defense One ngày 29/7/2020: [US to Begin Removing 12,000 Troops From Germany 'Within Weeks'](#)

Deutsche Welle News ngày 29/7/2020: [US to withdraw or relocate more troops in Germany than previously thought](#)

The Wall Street Journal ngày 29/7/2020: [Pentagon to Move Nearly 12,000 U.S. Troops From Germany](#). Bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

Military Times ngày 31/7/2020: [Thousands of troops are coming home from Germany, but some of them could be going right back](#)

### **Chỉ huy lực lượng Hoa Kỳ tại Nhật Bản: Hoa Kỳ sẽ giúp Nhật đối phó với sự xâm nhập của tàu Trung Quốc**

Trung tướng Kevin Schneider nói trong một cuộc họp báo ngày 29/7 rằng Mỹ sẽ giúp đồng minh Nhật Bản đối phó với các cuộc xâm nhập của tàu Trung Quốc ở Biển Hoa Đông, và cáo buộc Bắc Kinh đang có chiến dịch đe dọa các quốc gia trong khu vực. Ông cho rằng tình hình sẽ càng trở nên căng thẳng sau khi lệnh cấm đánh bắt cá của Trung Quốc kết thúc vào tháng 8, tàu cá Trung Quốc sẽ được phép triển khai trên biển nhiều hơn.

Về hình thức giúp cụ thể, ông Schneider cho biết Hoa Kỳ sẽ hỗ trợ dưới hình thức "thông tin, giám sát và trinh sát để giúp chính phủ Nhật Bản đánh giá tình hình".

Xem thêm:

The Japan Times ngày 29/7/2020: [U.S. forces chief pledges to help Japan with Chinese ships near Senkakus](#)

### **Bộ Ngoại giao Mỹ đề nghị tăng ngân sách hỗ trợ các nước trong khu vực**

Trong buổi điều trần trước Ủy ban Đối ngoại Thượng viện Mỹ về yêu cầu ngân sách của Bộ ngoại giao năm tài chính 2021, ngoại trưởng Mike Pompeo cho rằng Đảng Cộng sản Trung Quốc là mối đe dọa trung tâm hiện nay của Mỹ. Ông Pompeo liệt kê một loạt các diễn tiến mới ở các nước trên thế giới sau sự vận động mạnh mẽ của Hoa Kỳ về mối đe dọa Trung Quốc. Trong danh sách dài dóm của Pompeo có: tất cả 10 nước Đông Nam Á đều khẳng định tranh chấp Biển Đông phải được giải quyết trên cơ sở luật pháp quốc tế, bao gồm UNCLOS; tổng thư ký NATO Stoltenberg đã kêu gọi các nước trong khối chú ý nhiều hơn tới Trung Quốc; và hai bên Mỹ - EU đã bắt đầu một kênh đối thoại chỉ tập trung vào Trung Quốc, theo yêu cầu của EU; bộ Tứ đã được hồi sinh.

Ông Pompeo cho biết Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ đã yêu cầu gần một tỷ rưỡi đô la dành riêng cho hỗ trợ các nước ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, tăng 20% so với yêu cầu năm 2020, nhằm mục tiêu đưa khu vực đó phát triển thịnh vượng, tự do và cởi mở.

Xem thêm:

U.S. Department of State ngày 30/7/2020: [Secretary Michael R. Pompeo Before the Senate Foreign Relations Committee on the Fiscal Year 2021 State Department Budget Request](#)

### **Tàu chiến Mỹ di chuyển cùng các đối tác và đồng minh**

Trên trang DVIDS của Bộ Quốc phòng Mỹ đăng tải những bức ảnh cho thấy tàu khu trục tên lửa USS Rafael Peralta của Hoa Kỳ, tàu hỗ trợ Hải quân Hoàng gia Úc HMAS Sirius, tàu khu trục lớp Anzac của Hải quân Singapore, tàu tuần tra của Hải quân Hoàng gia Brunei đang dàn hàng theo đội hình khi đi qua Thái Bình Dương ngày 2/8 vừa rồi.



Xem thêm:

DVIDS ngày 2/8/2020: [Rafael Peralta Sails With Multiple Nations](#)

### **Quan chức Liên minh châu Âu kêu gọi hợp tác chống lại Trung Quốc**

Nhận xét rằng Trung Quốc đang ngày càng độc đoán và hung hăng trên trường quốc tế, đặc biệt ở Biển Đông hoặc biên giới Ấn Độ, phá vỡ cam kết quốc tế với việc áp dụng Luật An ninh Quốc gia Hồng Kông, Đại diện cấp cao về chính sách đối ngoại và an ninh của Liên minh châu Âu Josep Borrell kêu gọi 27 nước trong Liên minh có một cách tiếp cận thống nhất hơn nhằm đối phó với Trung Quốc. Borrell cũng kêu gọi một cách tiếp cận với Trung Quốc có sự phối hợp tốt hơn giữa EU, Mỹ và các cường quốc dân chủ khác như Ấn Độ. "Điều quan trọng là cần phải có một mối hợp tác mạnh giữa các nền dân chủ cùng chí hướng. Liên minh Châu Âu là trung tâm của mối hợp tác này, nhưng chúng ta cũng nên hợp tác chặt chẽ với Nhật Bản, Ấn Độ, Hàn Quốc, Úc, New Zealand, Canada và các nước khác."

Xem thêm:

The Times of India ngày 2/8/2020: [EU official calls for joint effort against 'aggressive' China](#)

### **Zack Cooper và Bonnie Glaser: Các bước cần làm để chống Trung Quốc bất nạt nước khác trên Biển Đông**

Khen ngợi sự đúng đắn của bản Tuyên bố lập trường của Mỹ ở Biển Đông, hai học giả Mỹ đã đề xuất những biện pháp mà chính quyền Mỹ có thể thực hiện để chống lại những hành vi ý đồ mạnh hiếp yếu của Trung Quốc đã bị coi là "phi pháp". Đối với hai tác giả, khi làm rõ lập trường của mình ở Biển Đông, giới lãnh đạo Hoa Kỳ có thể vững vàng hậu thuẫn cho Philippines, Việt Nam, Malaysia, Brunei và thậm chí cả Indonesia. Vấn đề là với chính sách mới, Hoa Kỳ sẽ bị buộc phải cho thấy là họ sẵn sàng trừng phạt Trung Quốc về những hành vi bị cho là bất hợp pháp.

Theo hai chuyên gia Mỹ, biện pháp đầu tiên hết có thể liên quan đến lãnh vực kinh tế. Hoa Kỳ có thể trừng phạt các tập đoàn Trung Quốc hoạt động bất hợp pháp bên trong vùng đặc quyền kinh tế của các nước khác. Loạt biện pháp thứ hai mà Mỹ có thể thực hiện sẽ dùng đến các lực lượng quân sự, như gia tăng tuần tra tại Biển Đông và trực tiếp trợ giúp các nước Đông Nam Á.

Chính quyền Hoa Kỳ cũng có thể xem xét khả năng giúp đỡ các đồng minh và đối tác trong khu vực xây dựng năng lực chống lại các hành vi bức hiếp của Trung Quốc. Các lãnh đạo then chốt

tại Quốc Hội Hoa Kỳ đều sẵn sàng dành nguồn tài chính dồi dào hơn cho việc răn đe Trung Quốc và trấn an các nước bạn ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương.

Sau cùng, Washington có thể tìm cách cùng với các đồng minh và đối tác đưa ra thông cáo chung để hậu thuẫn cho quyền hợp pháp của các nước tranh chấp chủ quyền ở Biển Đông với Trung Quốc. Mỹ có thể thúc đẩy Đài Loan công bố tài liệu lịch sử lưu trữ về nguồn gốc đường 11 đoạn, tiền thân đường 9 đoạn mà nước Trung Hoa Dân Quốc từng thiết lập và yêu cầu Đài Bắc công bố một bản điều chỉnh yêu sách chủ quyền phù hợp với luật quốc tế.

Xem thêm:

RFI ngày 28/7/2020: [Chuyên gia Mỹ: Các bước cần làm để chống Trung Quốc bắt nạt nước khác trên Biển Đông](#)

War on the Rocks ngày 22/7/2020: [What Options are On the table in the South China Sea?](#)

### **Mark Montgomery và Eric Sayers: Đưa Trung Quốc thành ưu tiên rõ ràng trong Chiến lược Quốc phòng Quốc gia mới**

Mùa đông sắp tới, Lầu năm góc sẽ khởi động nỗ lực kéo dài cả năm để hoàn thành Chiến lược Quốc phòng (NDS) mới. Xem xét quá trình thực hiện NDS 2018 trong 3 năm qua, các tác giả cho rằng việc thực thi chiến lược vẫn còn chưa hoàn thiện. Chiến lược quốc phòng quốc gia cho Hoa Kỳ vào năm 2021 là cơ hội để thực hiện 3 điều: (1) Làm sâu sắc và rõ ràng hơn ưu tiên vấn đề Trung Quốc; (2) Thiết lập các tiêu chuẩn và chi tiết rõ ràng trong việc thực hiện đầu tư năng lực và tăng cường lực lượng; (3) Xác định các cơ hội đối phó với chiến lược "vùng xám" của Trung Quốc và mở rộng hợp tác với các đối tác mới.

NDS 2018 đã nhận diện chiến lược của Trung Quốc nhằm đạt mục tiêu mà không cần đến xung đột vũ trang. Đó là tăng cường cường ép, khai thác sự mập mờ và cố tình làm mờ đi ranh giới giữa mục tiêu dân sự và quân sự. Tuy nhiên những hiện tượng này hầu như vẫn tiếp tục trong suốt 3 năm qua. Sự chậm trễ trong năng lực đối phó với những lãnh vực "vùng xám" này của Trung Quốc đang làm suy yếu vị thế chiến lược của Hoa Kỳ và các liên minh và quan hệ đối tác quan trọng. NDS năm 2022 sẽ cần phải nêu rõ hơn cách thức của Hoa Kỳ để ngăn chặn chiến lược này và các kế hoạch tương lai của Trung Quốc, và thiết lập lại một bộ các quy tắc không thể bị thao túng hay bị suy yếu bởi các chiến dịch bành trướng dưới ngưỡng xung đột của Trung Quốc.

Xem thêm:

CNAS ngày 27/7/2020: [Make China the Explicit Priority in the Next NDS](#)

## **V- CHUYỂN ĐỘNG NGOẠI GIAO TRUNG QUỐC**

### **Ban Đối ngoại Trung ương hai Đảng Cộng Sản Việt Nam - Trung Quốc họp trực tuyến**

*Tân Hoa Xã* đưa tin, ngày 29/7 vừa rồi, Ban Đối ngoại của Ban Chấp hành Trung ương hai Đảng Cộng Sản Trung Quốc và Việt Nam đã có một cuộc họp trực tuyến. Tổng Đào (Song Tao), trưởng ban Ban liên lạc đối ngoại TƯ ĐCS Trung Quốc nhắc lại điểm tương đồng về ý thức hệ giữa Trung Quốc và Việt Nam, hai bên cùng là các nước xã hội chủ nghĩa dưới sự lãnh đạo của ĐCS, nhấn mạnh lợi thế của trạng thái chính trị này trong việc phòng chống dịch bệnh COVID-19 thành công. Ông Tổng dành nhiều thời gian nói về cuốn sách viết về tư tưởng Tập Cận Bình đối với quản trị đất nước, hàm ý muốn Việt Nam học hỏi để thúc đẩy công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa. Phía Việt Nam cho biết Việt Nam luôn coi Trung Quốc là đối tác ưu tiên hàng đầu, ủng hộ nguyên tắc "Một Trung Quốc", và sẽ nghiên cứu kỹ về cuốn sách mà ông Tổng giới thiệu nhằm phát triển lý luận cho phía Việt Nam.

Liên quan đến vấn đề Biển Đông, theo tường thuật của *Tân Hoa Xã*, hai đảng tin rằng cần phải cùng nhau duy trì hoà bình và ổn định ở Biển Đông, cùng cảnh giác chống lại sự can thiệp và khiêu khích của các thế lực bên ngoài, và duy trì các chuẩn mực cơ bản của quan hệ quốc tế.

Xem thêm:

*Tân Hoa Xã* ngày 30/7/2020: [中越两党举行中央对外部门视频会议](#)

### **Đại sứ Trung Quốc tại Mỹ kêu gọi thiết lập lại quan hệ Mỹ - Trung Quốc**

Trên trang Politico, Đại sứ Trung Quốc tại Mỹ Thôi Thiên Khải (Cui Tiankai) đã có bài viết với tựa đề “Trung Quốc và Mỹ nên thiết lập lại mối quan hệ.” Bài viết cho rằng quan hệ Trung Quốc - Hoa Kỳ chỉ có tương lai khi nó được xây dựng dựa trên đối thoại và hợp tác, không xung đột, không đối đầu, tôn trọng lẫn nhau và hợp tác cùng có lợi.... Chính sách của Trung Quốc đối với Hoa Kỳ không đổi. Ông Thôi giải thích việc đóng cửa Lãnh sự quán Mỹ ở Thành Đô tuần này chỉ đơn thuần là một phản ứng hợp pháp dựa trên nguyên tắc có đi có lại, phù hợp với thông lệ

ngoại giao và quyền lợi của tất cả các quốc gia có chủ quyền. Trung Quốc vẫn sẵn sàng phát triển quan hệ với Mỹ bằng sự chân thành và hy vọng Hoa Kỳ sẽ trở lại đúng hướng.

Xem thêm:

Politico ngày 30/7/2020: [China and the U.S. Should Reset Their Relationship](#)

### **Đại sứ Trung Quốc tại Anh: Quan hệ Trung - Mỹ chưa vượt qua điểm không thể quay trở lại**

Cáo buộc Mỹ châm ngòi cho một cuộc Chiến tranh lạnh mới nhằm củng cố sự ủng hộ trước mùa bầu cử vào tháng 11, Đại sứ Trung Quốc tại Anh Lưu Hiểu Minh (Liu Xiaoming) phân trần rằng Trung Quốc chỉ là phản ứng lại chứ hoàn toàn không muốn có một cuộc Chiến tranh lạnh mới hay bất kỳ cuộc chiến tranh nào. Trung Quốc luôn khẳng định với Mỹ rằng Trung Quốc không phải là kẻ thù của Mỹ, mà là bạn, là đối tác. Quan hệ Trung - Mỹ vẫn chưa tới điểm mà không còn đường quay lại.

Xem thêm:

Reuters ngày 30/7/2020: [China says U.S. fuelling new Cold War due to presidential election](#)

### **Cựu Trung tá Hải quân Trung Quốc: Đảng Cộng sản Trung Quốc sẽ sụp đổ nếu chiến tranh xảy ra ở Biển Đông**

Theo Dao Thành (Yao Cheng), cựu trung tá từng làm việc cho Bộ tư lệnh hải quân Trung Quốc hiện đang tị nạn ở Hoa Kỳ, sức mạnh quân sự của Đảng Cộng Sản Trung Quốc (ĐCSTQ) yếu hơn nhiều so với quân đội Hoa Kỳ. Nếu hai bên đối đầu ở Biển Đông, Mỹ chỉ cần chưa đến một ngày để tiêu diệt lực lượng hải quân và không quân Trung Quốc với các máy bay chiến đấu tàng hình F-35. Mỹ không có ý định chiếm lãnh thổ Trung Quốc, nhưng sự bành trướng hiện tại của ĐCSTQ ở Biển Đông đã chạm đến điểm mấu chốt đối với thế giới phương Tây. Nếu Mỹ và Trung Quốc có một cuộc đối đầu quân sự, Nhật Bản và các nước Đông Nam Á sẽ ủng hộ Mỹ. Chỉ cần Trung Quốc phát động chiến tranh, toàn thế giới sẽ chống lại Trung Quốc và khi đó ĐCSTQ sẽ sụp đổ.

Xem thêm:

RFA tiếng Trung ngày 31/7/2020: [前中共軍官：南海若開戰中共則亡](#)

### **Chris Buckley: Những lý thuyết gia đứng đằng sau chính sách cứng rắn của Tập Cận Bình**

Có một làn sóng học giả Trung Quốc phản đối những ý tưởng lấy cảm hứng từ phương Tây đã từng một thời chảy vào các trường đại học Trung Quốc, và thay vào đó thúc đẩy thế giới quan độc đoán đang lên ngôi dưới thời ông Tập Cận Bình. Những cán bộ trí thức này có thể đóng vai trò như những người biện hộ, thậm chí là cố vấn chính thức, bảo vệ và mài giũa các chính sách cứng rắn của đảng, bao gồm cả việc triển khai luật an ninh ở Hồng Kông. Logic của họ là khi Trung Quốc yếu, Trung Quốc đã phải chơi theo luật lệ của người khác (phương Tây). Và giờ khi nước này đã trở nên mạnh và tự tin, vì sao họ lại không thể đặt ra các quy tắc, giá trị và ý tưởng của riêng mình.

Rất nhiều người trong số đó bày tỏ sự đồng tình một cách kính trọng với Carl Schmitt, một nhà lý luận pháp lý Đức đã cung cấp cho các nhà lãnh đạo cánh hữu trong những năm 1930 và chế độ Đức Quốc xã những lập luận biện hộ cho quyền lực hành pháp cực đoan trong thời kỳ khủng hoảng.

Xem thêm:

The New York Times ngày 2/8/2020: ['Clean Up This Mess': The Chinese Thinkers Behind Xi's Hard Line](#)

[Ryan Mitchell \(2020\) Chinese Receptions of Carl Schmitt Since 1929](#)

### **Richard McGregor: Phe cứng rắn ở Bắc Kinh phản đối ngoại giao "chiến lang" của Tập Cận Bình**

Chuyên gia cao cấp ở Viện Lowy đưa ra nhận xét rằng đang có vài tín hiệu, ít nhất phô diễn một cách công khai, rằng giới lãnh đạo Trung Quốc đang tính toán lại, hay nói chính xác hơn là ông Tập Cận Bình đã quyết định lùi bước khỏi các mục tiêu chính sách đối ngoại đầy tham vọng mà ông đặt ra cho đất nước mình. Đã có những dấu hiệu về một cuộc tranh luận trong giới cứng rắn ở Bắc Kinh về vấn đề liệu Trung Quốc có đang phản ứng thái quá hay không. Chính sách ngoại giao "chiến lang" nhằm chống lại sự chỉ trích của nước ngoài, dường như đang lùi lại trước thực tế đã không có quốc gia nào cùng chống Mỹ với Trung Quốc, và sự đối đầu của Trung Quốc trước Mỹ đã không đem lại cho nước này một người bạn nào, dù rằng có một sự bất đồng rộng rãi về chính sách ngoại giao đơn phương và thất thường của chính quyền Trump.

Xem thêm:

Nikkei Asian Review ngày 28/7/2020: [Beijing hard-liners kick against Xi Jinping's wolf warrior diplomacy](#)

## **VI- QUAN HỆ MỸ - TRUNG**

### **Thủ tướng Singapore: Quan hệ Hoa Kỳ - Trung Quốc đang ở mức độ “rất nguy hiểm”**

Tại một diễn đàn trực tuyến tổ chức bởi Hội đồng Atlantic, ông Lý Hiển Long cho rằng mối quan hệ giữa Washington và Bắc Kinh đang ngày càng tồi đi tới một mức độ nguy hiểm và không có tín hiệu sẽ giảm nhẹ căng thẳng ngay cả sau kỳ bầu cử Tổng thống Mỹ sắp tới. Hậu quả có thể xảy ra là sự va chạm quân sự giữa hai cường quốc này.

Singapore hy vọng Hoa Kỳ có thể ổn định mối quan hệ với Trung Quốc, bởi vì ông cho rằng châu Á phụ thuộc vào mối quan hệ ổn định giữa hai nước để có thể có một môi trường an toàn, không bất định cho sự phát triển thịnh vượng.

Xem thêm:

USNI ngày 29/7/2020: [Singapore PM: US-Chinese Relations at 'Very Dangerous' Level](#)

The Straits Times ngày 29/7/2020: [Singapore hopes US can stabilise its relations with China, says PM Lee Hsien Loong](#)

The National Interest ngày 31/7/2020: [How a War in the South China Sea Between China and America Could Start](#)

### **Francesco Sisci: Pompeo và chủ nghĩa Mao**

Trong bài phát biểu gần đây, Ngoại trưởng Hoa Kỳ Mike Pompeo đã đưa một đường dao vào trúng tâm mối quan hệ giữa Đảng Cộng sản Trung Quốc (ĐCSTQ) và người dân Trung Quốc. Mối quan hệ này được coi là tối quan trọng cho quyền lực của ĐCSTQ tại Bắc Kinh. Mượn từ logic sử dụng bởi Mao Trạch Đông, Pompeo đã cố gắng chứng minh rằng ĐCSTQ không đại diện cho người dân Trung Quốc, và thực ra là kẻ thù của người Trung Quốc. Điểm này có tính nền tảng, vì như Mao nói, yếu tố chính trị tối quan trọng là cần phải biết ai là bạn, ai là thù, và đảng phải luôn đại diện cho nhân dân.

Pompeo cho rằng Mỹ nên thực sự hoạt động như một đảng cách mạng mới: khích lệ và gia tăng quyền lực cho người Trung Quốc, những người dân mà ông cho rằng năng động, yêu tự do, và

hoàn toàn khác biệt với ĐCSTQ. Nói cách khác, Pompeo đã nói rất rõ ràng: Mỹ sẽ không còn đi theo cách tiếp cận song phương với Trung Quốc. Mỹ đang nói với các đối tác của mình rằng ĐCSTQ nói dối và do đó Mỹ đang xây dựng một liên minh các nước cùng chí hướng chống lại ĐCSTQ.

Khi mâu thuẫn Mỹ - Trung đã trở thành một cuộc chiến về ý thức hệ, điều này sẽ có ảnh hưởng toàn cầu, và ảnh hưởng cụ thể như thế nào, Trung Quốc có điều chỉnh chính sách của mình để tránh cuộc chiến này hay không, có thể chúng ta sẽ thấy câu trả lời trong vài tháng tới.

Xem thêm:

Settimana ngày 29/7/2020: [Pompeo the Maoist](#)

### **Dan Coats: Khái niệm “Chiến tranh lạnh” giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc là một quan niệm sai lầm nguy hiểm**

Khái niệm “Chiến tranh lạnh” nổi lên trong các cuộc tranh luận liên quan tới mâu thuẫn và cạnh tranh Mỹ - Trung hiện nay, theo cựu nghị sỹ Dan Coats (cũng từng là Giám đốc tình báo quốc gia Mỹ và Đại sứ Mỹ tại Đức), là một khái niệm sai lầm và nguy hiểm. Sai lầm khi sử dụng khái niệm này với nội hàm giống với nội hàm cuộc “chiến tranh lạnh” giữa Mỹ và Liên Xô, một cuộc chiến mà Mỹ đã giành chiến thắng. Tuy nhiên Trung Quốc hiện tại không phải là Liên Xô. Trong cuộc chiến tranh lạnh giữa Mỹ và Nga, Nga không phải là đối tác thương mại chính của Mỹ cũng như không có mối liên kết chặt chẽ trong chuỗi cung ứng quan trọng đối với nền kinh tế Mỹ.

Theo Coats, không còn nghi ngờ gì là cần phải có phản ứng phù hợp đáp lại sự hung hăng ngày càng tăng của Trung Quốc. Nhưng phản ứng của Hoa Kỳ phải mạch lạc, kỷ luật và tinh vi, cân bằng giữa năng lực và mục tiêu. Khởi dậy trở lại tâm lý chiến tranh lạnh sẽ đưa Mỹ tới tư thế hiếu chiến mà sẽ có rất ít hoặc không có cơ hội thay đổi hành vi của Trung Quốc. Mà có thể còn có tác dụng ngược, đó là kích động những phản ứng thái quá và tính toán sai lầm nguy hiểm cho cả hai bên.

Xem thêm:

The Washington Post ngày 29/7/2020: [The new ‘Cold War’ between the U.S. and China is a dangerous myth](#). Bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

South China Morning Post ngày 29/7/2020: [China’s foreign minister calls on other nations to resist taking sides with US and to prevent a new cold war](#)

## **Mira Rapp-Hooper: Cạnh tranh với Trung Quốc? Hoa Kỳ đang tự mình làm suy yếu những vũ khí của chính mình**

Phê phán một loạt các động thái của chính quyền Hoa Kỳ mà theo tác giả là đã làm suy yếu mối quan hệ với các đồng minh thân cận lâu đời, ví dụ như áp đặt thuế quan lên chính các đồng minh, đòi hỏi các nước đồng minh phải chi trả cho việc Mỹ bảo vệ họ, tác giả cho rằng Hoa Kỳ sẽ không thể chống lại Trung Quốc đang ngày càng hung hăng trên quy mô toàn cầu, về mọi phương diện kinh tế, ngoại giao hay quân sự nếu Hoa Kỳ hành động một mình. Nếu Hoa Kỳ muốn bảo vệ an ninh quốc gia và thịnh vượng của mình trước sự trỗi dậy của Trung Quốc, Hoa Kỳ cần phải bảo toàn hệ thống liên minh lâu đời. Và chính quyền Hoa Kỳ vẫn còn thời gian để khôi phục lại hệ thống này, dù thời gian không còn nhiều.

Xem thêm:

CNN ngày 28/7/2020: [Competing with China? The United States has disarmed itself](#)

## **Patrick Tyrrell: Phương Tây có thể làm gì để đối phó với Trung Quốc?**

Theo tác giả, Trung Quốc đã có những bước tiến lớn trong 30 năm qua để trở thành một cường quốc và, theo xu hướng hiện nay, sẽ trở thành đối thủ rõ ràng của Mỹ trong vòng 50 năm tới. Trung Quốc đang theo một thể chế chính trị độc đoán, dường như không muốn tuân theo các chuẩn mực quốc tế hiện tại về luật lệ và giải quyết xung đột. Dù vậy, phương Tây vẫn phải duy trì đối thoại với Trung Quốc. Phương Tây có thể tránh một cuộc chiến tranh với Trung Quốc bằng việc chuẩn bị cho cuộc chiến tranh đó, trong sự thống nhất thành một khối các quốc gia có cùng chí hướng.

Xem thêm:

Defense Connect ngày 30/7/2020: [Op-Ed: What can the West do about China?](#)

## **VII- NGHIÊN CỨU/BÁO CÁO CHUYÊN SÂU**

### **Andrew Scobell et al. (2020) China's grand strategy: Trends, trajectories, and long-term competition**

Nhóm tác giả ở RAND Corp đã công bố một báo cáo về Đại chiến lược của Trung Quốc, được thực hiện như một phần của dự án mang tên "Cuộc cạnh tranh dài hạn Hoa Kỳ - Trung Quốc"

được tài trợ bởi Phó tham mưu trưởng Quân đội Hoa Kỳ. Mục đích của dự án nhằm giúp Quân đội Mỹ hiểu biết về khả năng thay đổi tương đối năng lực quân sự Hoa Kỳ và Trung Quốc trong 35 năm tới.

Theo các tác giả, những mục tiêu chính yếu của TQ cho tới năm 2050 là tạo ra một nước Trung Quốc được cai trị tốt, xã hội ổn định, kinh tế thịnh vượng, công nghệ tiên tiến và quân sự mạnh mẽ. Báo cáo nhằm đi tìm câu trả lời cho câu hỏi liệu Trung Quốc có thành công trong việc thực hiện kế hoạch này và cạnh tranh Mỹ - Trung khi đó sẽ ra sao. Nhóm tác giả đưa ra 4 kịch bản khác nhau về Trung Quốc trong 3 thập niên tới: Trung Quốc chiến thắng (hoàn toàn đạt được các mục tiêu của mình), Trung Quốc tiến lên (thành công trong hầu hết các mục tiêu), Trung Quốc trì trệ (gần như thất bại trong việc thực hiện đại chiến lược của mình) và Trung Quốc sụp đổ từ bên trong. Các tác giả cho rằng hai kịch bản nhiều khả năng xảy ra nhất là Trung Quốc chưa hoàn toàn nhưng thành công trong hầu hết các mục tiêu của đại chiến lược (kịch bản Trung Quốc tiến lên) hoặc Trung Quốc gần như thất bại trong việc thực hiện đại chiến lược và phải đối mặt với nhiều thách thức lớn (kịch bản Trung Quốc trì trệ).

Tương ứng với 4 kịch bản trên có thể là một trong ba quỹ đạo sau đây của mối quan hệ Hoa Kỳ – Trung Quốc: đối tác song hành (parallel partners), đối thủ va chạm (colliding competitors), hoặc mỗi bên một ngả (diverging directions). Trong đó, nếu kịch bản Trung Quốc tiến lên hoặc Trung Quốc trì trệ xảy ra, mối quan hệ Hoa Kỳ - Trung Quốc rất có thể theo quỹ đạo đối tác song hành.

Tuy nhiên nhóm tác giả cũng khuyến cáo Hoa Kỳ cần chuyển bị cho kịch bản Trung Quốc thành công trong đại chiến lược của mình. Nếu kịch bản này xảy ra, mối đe dọa sẽ gia tăng đối với các lực lượng tiền phương đang đóng ở Nhật Bản, Hàn Quốc và Philippines, và có thể mất đi khả năng hoạt động thường xuyên trên không và trên biển và ở Tây Thái Bình Dương.

Đọc toàn văn [ở đây](#).

### **Amy Searight (2020) Countering China's influence activities - Lessons from Australia**

Với ví dụ điển hình là Úc, báo cáo phân tích những nỗ lực của Trung Quốc nhằm gây ảnh hưởng và định hình diễn ngôn công khai cũng như kết quả chính trị tại các quốc gia bị Trung Quốc nhắm tới. Những nỗ lực này đã vượt ra khỏi khuôn khổ ngoại giao công chúng hợp pháp.

Ngoại giao công chúng hợp pháp đòi hỏi chính phủ nỗ lực giao tiếp với công chúng nước ngoài nhằm nâng cao hình ảnh quốc gia và xây dựng sự ủng hộ của công chúng nước ngoài đối với các mục tiêu chiến lược của chính phủ. Ngoại giao công chúng bởi vậy có tính minh bạch, nhằm tăng cường sức mạnh mềm hoặc thuyết phục công chúng nước ngoài về một vấn đề cụ thể bằng cách

đưa ra thông tin và quan điểm mới. Tuy nhiên trong trường hợp của Trung Quốc, Trung Quốc đã tìm cách gây ảnh hưởng đến công luận và hệ thống chính trị Úc thông qua các kênh không chính thức theo những cách thức mập mờ, dẫn dắt sai lầm hoặc có tính thao túng. Và những điều này đã vượt xa khỏi ngoại giao công chúng hợp pháp.

Đọc toàn văn [ở đây](#).

### **Aaron Huang (2020) Combatting and defeating Chinese propaganda and disinformation - A case study of Taiwan's 2020 elections**

Sử dụng các cuộc bầu cử gần đây nhất của Đài Loan làm ví dụ, báo cáo muốn làm sáng tỏ bản chất chiến dịch tuyên truyền và gây sai lệch thông tin của Trung Quốc, xác định động cơ, chiến thuật và các diễn viên tham gia chiến tranh thông tin ở nước ngoài. Động cơ của Trung Quốc là làm mất ổn định nền dân chủ và suy yếu quản trị ở quốc gia nó nhắm tới bằng cách gieo rắc nghi ngờ và hỗn loạn trong xã hội, làm suy yếu sự tự tin, và tăng sự phân cực và mất đoàn kết. Chiến thuật của Trung Quốc bao gồm: 1) làm trầm trọng hơn sự chia rẽ xã hội, chính trị, kinh tế và chia rẽ thế hệ; 2) khai thác điểm yếu trong hệ thống thông tin; 3) kiểm soát tài chính và thu tóm truyền thông truyền thống; 4) sử dụng đội quân mạng; 5) che giấu nguồn tấn công thông qua các phương tiện công nghệ, thương mại và pháp lý; và 6) biến cuộc tấn công theo xu thế đảng phái dẫn tới kết quả là sẽ có một đảng ít nhất không lên án nó, hoặc nhiều nhất là khuếch trương hiệu ứng của những cuộc tấn công này. Các tác nhân tham gia là Cục Quản lý Không gian mạng Trung Quốc, Ban Tuyên truyền Trung ương, Ban công tác Cục Mặt trận Thống nhất Trung ương, Lực lượng Hỗ trợ Chiến lược Quân Giải phóng Nhân dân, Văn phòng Công tác Đài Loan của Quốc vụ viện, Đảng 50-Cent (quân đội mạng) và các trang trại nội dung của nó, cũng như các đặc vụ từ quốc gia mục tiêu được sử dụng bởi chính phủ Trung Quốc.

Đọc toàn văn [ở đây](#).